

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Dévényi György ügyvéd által képviselt felperesnek, a 240. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szentkirályi József ügyvéd) által képviselt alperes és alperesi beavatkozó ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perébe a Fővárosi Bíróság 2010. január 28. napján kelt 6.P.24.965/2007/45. sorszámú ítélete ellen, az alperes részéről 46. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, a felperes javára megítélt vagyoni kártérítés összegét 1.354.109 (egymillió-háromszázötvennégyezer-egyszázkilenc) forintra és ebből 1.091.830 (egymillió-kilencvennégyezer-nyolcszázharminc) forint után 2008. július 15-től, 163.600 (százhatvanháromezer-hatszáz) forint után 2008. január 20-tól, 98.679 (kilencvennyolcezer-hatszázhetvenkilenc) forint után 2008. január 20-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatára, míg a havi járadék összegét 53.491 (ötvenháromezer-négyszázkilencvenegy) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 23.000 (huszonháromezer) forint fellebbezési eljárási perköltséget.

A le nem rótt 69.700 (hatvankilencezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében a 2006. augusztus 20-án bekövetkezett idegenhibás közúti balesetéből eredő vagyoni és nem vagyoni kárát kívánta érvényesíteni az alperessel szemben. Előadta, hogy a balesetet okozó gépjármű a baleset időpontjában érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéssel nem rendelkezett.

Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltségben történő marasztalását kérte. A felperes keresetének jogalapját nem vitatta, összecszerűségét azonban eltúlzottnak találta.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.200.000 forint nem vagyoni kárt és ennek 2006. augusztus 20-ától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, 300.000 forint után 2006. augusztus 20-tól 2007. február 8-ig, 1.500.000 forint után 2006. augusztus 20-tól 2007. november 20-ig járó törvényes mértékű kamatát. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.406.626 forint vagyoni kárt, ebből 1.901.830 forint után 2008. július 15-től, 163.600 forint után 2008. január 20-tól, 115.196 forint után 2008. január 20-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, valamint 2010. február 1-jétől havonta előre fizessen meg havi 62.926 forint járadékot. Az ítéletnek a járadékra vonatkozó rendelkezését előzetesen végrehajthatónak nyilvánította, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 850.000 forint perköltséget. A bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatala részére 184.147 forint állam által előlegezett szakértői díjat. A felperes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletében - az igazságügyi orvosszakértői véleményre figyelemmel - megállapította, hogy a felperesnél a perbeli balesettel összefüggésben keletkezett fizikai sérülései következtében 25%-os, a pszichés károsodásával kapcsolatban 40%-os, mindösszesen 40%-os mértékű munkaképesség csökkenés alakult ki. A nem vagyoni kártérítés mértékének megállapítása során ezt meghaladóan értékelte azt is, hogy a felperes fiatal életkorában szenvedte el a súlyos sérüléseit, amelyek akadályozzák a korábbi életvitelének folytatásában: magába forduló lett, nehezen éli meg a baleset következményeit, a korábbi sportos aktív élete hátrányosan megváltozott. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a balesetkori ár- és értékviszonyokra figyelemmel a nem vagyoni kár összegét 5 millió forintban állapította meg, elszámolva az alperesi 1.800.000 forintos teljesítést, további 3.200.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest késedelmi kamataival együtt. Az erőmegfeszítés mértékét az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján 25%-os mértékben állapította meg, ezért 2007. márciusától 2009. december 31. napjáig ezen a jogcímen a felperest igazolt jövedelme 25 %-a, azaz 1.091.830 forint lejárt, míg a jövőben havi 31.241 forint járadék illeti meg. Az elsőfokú ítélet szerint a felperes a nehéz és közepesen nehéz háztartási munkák tekintetében szorul segítségre, ezért az elsőfokú bíróság ezen a címen havi 12.000 forintban állapította meg az alperes által fizetendő járadék összegét, az ezt meghaladóan előterjesztett

felperesi igényt megalapozatlannak találta. A mezőgazdasági munka költségét a bíróság az igazságügyi mezőgazdasági szakértő véleménye alapján havi 19.685 forintban állapította meg, míg a lejárt járadék összegét - figyelemmel a peren kívüli alperesi teljesítésre - 151.196 forintban határozta meg. A felperes az ápolás, gondozás díját 3 hónapra kérte havi 20.000 forintban megállapítani, melyből az alperes 15.000 forintot fizetett meg. Az élelemfeljavítás költségét az elsőfokú bíróság 2 hónapra tartotta indokoltnak, melyet havi 9.000 forintban, összesen 18.000 forintban állapított meg. Az alperesi többlet 36.000 forint kifizetést egyéb költségbe számolta el az alperes javára. Közlekedési költség címén 2 hónapra havi 15.000 forintot talált elfogadhatónak, amely összeget az alperes korábban megtérített.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak részben történő megváltoztatását kérte: a felperes részére fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 2.200.000 forintra, a vagyoni kár összegét 1.190.509 forintra, a 2010. január 1-jétől megítélt járadék összegét 49.491 forintra kérte leszállítani. Kérelme indokául előadta, hogy szerinte az elsőfokú bíróság által megállapított 5 millió forint összegű nem vagyoni kár mértéke eltűzött. Kérelme indokául előadta, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a felperes eredeti munkakörét ereje megfeszítésével el tudja végezni, de az élet egyéb területén, így a háztartási és kerti munkában is csak a nehéz fizikai munkát igénylő tevékenységekben vált korlátozottá.

A háztartási kisegítő címén megítélt havi 12.000 forint összegű járadékot eltűzottnak találta, figyelemmel arra, hogy a felperes 25%-os funkcionális munkaképesség csökkenést szenvedett, továbbá csak a nehéz háztartási munkák végzésében korlátozott. Kérte, hogy a másodfokú bíróság - tekintettel a felperes 58 m² alapterületű lakásra is - a háztartási kisegítő járadék összegét 2010. január 1-jétől kezdődően 8.000 forintban állapítsa meg azzal, hogy az alperesnek e jogcímen lejárt járadéktartozása nincs.

Az alperes a mezőgazdasági kisegítő jogcímen megítélt járadék mértékét is eltűzottnak tartotta, 2007. január 1. napjától kezdődően 10.250 forint/hó járadék megállapítását kérte, míg a lejárt járadék összegét 98.679 forintban kérte meghatározni az alperesi teljesítésre figyelemmel. Sérelmezte, hogy a bíróság a közepesen nehéz kerti munkákat is figyelembe vette a járadék összegének meghatározásánál, holott a felperes csak a nehéz munkák elvégzésében korlátozott. E járadék alapjául évi 246 munkaórát kért figyelembe venni a bér munkásoknak nyújtott étkezés összegének elszámolása nélkül. A 2006. augusztus 20-tól 2006. december 31-ig megítélt 28.188 forint járadék összegét nem vitatta. Kérte javára elszámolni a 280.571 forint összegű peren kívüli teljesítést is.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a javára megítélt 5 millió forint nem vagyoni kárpótlás mértéktartó, figyelemmel a 40%-os munkaképesség csökkenésre. Hivatkozott arra, hogy korábban számos erősportot űzött, mely szabadidős tevékenységét a továbbiakban nem tudja folytatni. Utalt arra, hogy e tevékenysége és a rendkívüli erőnlétet kívánó munkavégzése - tűzoltó foglalkozásából eredően -

nem választható el élesen egymástól. Alaptalannak találta a háztartási kisegítővel kapcsolatos alperesi támadást, ugyanis a javára megítélt havi 12.000 forint napi 400 forint összegű háztartási munka ellenértékét jelenti. A felperes szerint az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte, hogy az egyébként a mezőgazdaságban közepes nehézségi fokúnak minősülő munkák az őt ért maradandó rokkantsággal összevetve minősülhetnek olyan nehéz munkáknak, amelyek folyamatos, rendszeres elvégzésére - egészségi állapota miatt - képtelenné válik. Álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a napszámért az étkezés költségével kiegészítve.

A fellebbezés részben alapos.

Az alperes kártérítési felelőssége a Ptk. 346. § (1) bekezdésén, a Ptk. 339. § (1) bekezdésén, míg az alperes térítési kötelezettsége a 190/2004. (VI. 8.) Kormányrendeleten alapul. A felperes a Ptk. 355. §-a szerinti vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítéseire tarthat igényt.

A fellebbezéssel támadott elsőfokú bíróság ítéletének a nem vagyoni kártérítés, a háztartási kisegítő járadék és az erő megfeszítése miatt fizetendő járadék vonatkozásában hozott rendelkezései voltak fellebbezéssel támadottak. A Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 253. § (3) bekezdésére is figyelemmel, a fellebbezési kérelemhez és a fellebbezési ellenkérelemhez kötötten bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

A nem vagyoni kár mértéke:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes javára megállapított nem vagyoni kár összegét nem találta eltúlzottnak. A nem vagyoni kártérítés funkciója az, hogy az elszenvedett sérelmet vagyoni szolgáltatás nyújtásával - legalább hozzávetőlegesen, az elszenvedett sérelemmel körülbelül egyenértékű, másnemű előny nyújtásával - kiegyensúlyozza. Az Alkotmánybíróság a 12/1991. (IV. 11.) AB határozatában a nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatban kimondta, hogy a kártérítési rendszert a károsult szempontjából egységes rendszerként kell kezelni és a rendszeren belül a jogi szabályozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy a károsult véletlenszerű körülmények miatt kerülhessen előnyösebb, vagy hátrányosabb helyzetbe. A nem vagyoni kártérítés feltételeinek fennállása a személyiségi jogsértés e jogkövetkezményt is kiváltó súlyossága és komolysága kérdésében a törvényhozó különbségtételt alkotmányosan nem tehet. Mindezen kérdéseknek az eldöntése - az egyedi tényállások elbírálása során - a bíróságok jogalkalmazási tevékenységére tartozik, figyelemmel a Ptk. 76. §-ára. A fenti szempontokat figyelembe véve a nem vagyoni kár lényegében az adott személyiségérték minőségében bekövetkezett csökkenésének ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a kár bekövetkezésekor nyomban esedékes, ezért a nem vagyoni kár összegszerűségét a kár bekövetkezésének időpontjában fennálló ár- és értékviszonyok figyelembevételével kell vizsgálni.

Az elsőfokú bíróság döntése során a baleset miatt a felperesnél kialakult hátrányokat helyesen vette számba és helytállóan határozta meg a károkozásnak azokat a körülményeit is, amelyek a károsult életét súlyosan megnehezítették, ezen tényezők mérlegelése során az elsőfokú bíróság a felperes javára Ptk. 355. § (4) bekezdésére és a baleset idején érvényes ár- és értékviszonyokra figyelemmel megfelelő mértékű nem vagyoni kártérítést állapított meg. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felperest fiatalon érte a perbeli baleset és ennél fogva nem élhet a hasonló korú társaival azonos minőségű életet. A felperes balesetét megelőzően erősportokban kimagasló eredményeket ért el, tűzoltóként rendkívüli képességeket igénylő mentésekben vett részt. Jelenleg munkáját csak ereje megfeszítésével tudja ellátni. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegének mérséklésére nem látott lehetőséget.

Háztartási kisegítő költsége:

A felperes javára megítélt háztartási kisegítő költsége tekintetében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával teljes mértékben egyetért ezért az ítéletnek az ide vonatkozó fellebbezéssel támadott rendelkezését helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Mezőgazdasági kisegítő költsége:

A másodfokú bíróság a felperes javára megítélt mezőgazdasági kisegítő költség mértéke tekintetében osztja az alperes fellebbezésében kifejtett álláspontját. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a felperesnél 25%-os mértékű funkcionális munkaképesség csökkenés állapítható meg, így a nehéz mezőgazdasági munkavégzés tekintetében a felperest a fizikai állapota a munkavégzésben 25%-os mértékben korlátozza. A mezőgazdasági szakértő véleménye szerint a mezőgazdasági munkák jellegéből fakadóan könnyű fizikai munka a mezőgazdaságban nincs, a nehéz és a közepesen nehéz munkák aránya 4:1. A peradatok szerint a felperes a mezőgazdasági munkákat túlnyomó részben önállóan végezte, szükség szerint vett igénybe kisegítőket. Mindezen körülmények figyelembe vételével a másodfokú bíróság a felperes saját munkaidő szükségletét a mezőgazdasági szakértői vélemény alapján évi 246 órában határozta meg, míg a munkaórák költségét 500 forint/óra munkadíjjal számolta el, amely évente 123.000 forintot, havonta 10.250 forintot jelent. A másodfokú bíróság nem találta indokoltnak a felperes részéről a bér munkások részére nyújtott étkezés költségeinek megtérítését. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a mezőgazdasági kisegítő költségét 2007. január 1. napjától kezdődően havi 10.250 forintban állapította meg. Ezért a felperes javára megítélt vagyoni kártérítés és a 2010.

február 1. napjától fizetendő járadék mértékét a rendelkező részben írtak szerint leszállította.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. A másodfokú eljárási költségek viseléséről pernyertesség-pervesztesség arányában a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. A felperest képviselő ügyvéd munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése alapján állapította meg. Figyelemmel arra, hogy a felperes teljes személyes költségmentességben, míg az alperes teljes személyes illetékmentesség kedvezményében részesül, így a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2010. október 21.

. Lizák Tibor sk.

a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: